

BETÆNKNING**Afgivet af Familie og Sundhedsudvalget****vedrørende****Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2020 om ændring af Inatsisartutlov om førtidspension***Fremsat af Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet***Afgivet til forslagens 2. behandling**

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Malene Vahl Rasmussen, Demokraatit, formand
Medlem af Inatsisartut Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut
Medlem af Inatsisartut Nikkulaat Jeremiassen, Siumut
Medlem af Inatsisartut Bo Martinsen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, suppleant, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Stine Egede, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen 1.oktober under EM2020 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslaget præciserer Førtidspensionsklagenævnets kompetence til at behandle klagesager om førtidspension, samt afklarings- og revalideringsforløb ved ansøgning om førtidspension. Med forslaget vil de borgere, der på sigt kan udvikle arbejdsevnen, få en midlertidig udsættelse af deres revalideringsforløb således, at borgerne løbende bliver vurderet om, de kan påbegynde deres revalideringsforløb. Forslaget foreslås at træde i kraft den 1.januar 2021.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget nød opbakning af de fleste partier. Enkelte partier gav udtryk for bekymring i forhold til, at eventuelle samlevendes/ægtefællers indtægt blev modregnet i beregningen af førtidspensionen, samt at sagsbehandlingstiden var for lang for ansøgninger om førtidspension,

hvorfor der synes at være et behov for at ændre lovgivningen således, at den bevilgede førtidspension beregnes fra ansøgningstidspunktet.

3. Høringssvar

De afgivne høringssvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab.

Familie- og Sundhedsudvalget bemærker, at Tilioq har afgivet et relevant høringssvar i forhold til den gældende lov¹ om førtidspension i §§ 15, 16, 17 og 31. Det drejer sig om, at ikke-arbejdsdygtige borgere med handicap kan blive gjort økonomisk afhængige af deres partner. Samt, at retten til førtidspension først indtræder én måned efter, at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om at tilkende pension, og ikke mindst den til tider unødvendig lange sagsbehandlingstid.

Udvalget bemærker, at Naalakkersuisut har indarbejdet/delvist indarbejdet ændringer i forhold til kommunernes høringssvar i det omfang, at det har været relevant.

4. Spørgsmål

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet om at besvare en række spørgsmål. Kopi af udvalgets spørgsmål og svar fra Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som bilag 1. Udvalget bad Naalakkersuisoq om en uddybning af, hvilke borgere der på sigt har mulighed for at udvikle arbejdsevne.

5. Udvalgets behandling af forslaget

Familie og Sundhedsudvalget skal for det første bemærke, at forslaget har givet anledning til tvivl hos nogle høringssvarter om kompetencefordelingen i behandlingen af klagesager i hhv. det Sociale Ankenævn samt Førtidspensionsklagenævnet. Udvalget vil i den forbindelse opfordre Naalakkersuisut til at sikre, at borgere, kommunale sagsbehandlere samt de omtalte instanser sikres adgang til grundig og letlæselig informationsmateriale om lovens ændringer og forvaltningen heraf.

Det er Udvalgets forståelse, at forslaget forventes at styrke borgernes muligheder for hurtigere sagsbehandling, men vil fremhæve vigtigheden af, at der kontinuerligt følges op på praksis i samarbejde med kommunerne. Samt at Naalakkersuisut er opmærksom på, og i samarbejde med kommunerne handler på fortolknings- og forvaltningsmæssige problematikker, såsom langsommelige sagsgange og fastsættelsen af førtidspensionsbeløb, som det bl.a. kan læses om i høringssvarene, og som kom til udtryk i forbindelse med førstebehandlingen.

¹ Inatsisartutlov nr 40 af 9.dec. om førtidspension, som ændret ved Inatsisartutlov nr. 28 af 28.nov 2019

Udvalget bemærker, at kommunalbestyrelsen med ændringerne af loven bemyndiges til og får et stort ansvar for at igangsætte afklaringsforløb, samt visitere til individuelt tilrettelagt revalideringsforløb. I sager, hvor der er behov for eksempelvis lægelige/sundhedsfaglige undersøgelser, skal Udvalget opfordre Naalakkersuisut til at sikre, at de eksisterende samarbejdsmuligheder med sundhedsvæsenet benyttes optimalt således, at der i revalideringssager ikke bruges unødigt ventetid på undersøgelser. Særligt i de tilfælde, hvor der er tale om midlertidig udsættelse af revalideringsforløb, hvor der skal foreligge en ny vurdering senest efter 1 år. Udvalget vil også henlede opmærksomheden på, at det indimellem kan være nødvendigt med både revaliderende og rehabiliterende indsats og behandling samt at borgerne altid vurderes ud fra et tværfagligt synspunkt.

Endvidere bemærker Udvalget, at Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for konsekvenser ved udeblivelse og manglende deltagelse i afklarings- og revalideringsforløb. Årsagerne til udeblivelser og manglende deltagelse kan efter Udvalgets vurdering være mangeartede, og vil derfor opfordre til, at de nærmere regler sikrer en grundig afdækning heraf. Det er Udvalgets holdning, at ansøgeren må forpligtes til at være aktiv i processen og forventes at tage ansvar for eget forløb. Udvalget opfordrer til, at dette er tydeligt beskrevet for ansøger. Udvalget vil slutteligt opfordre til, at borgerne får størst mulig indflydelse på eget afklarings/revalideringsforløb, og sikres gode muligheder og betingelser for at genvinde arbejdsevnen, uanset bosted og kommune.

6. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det er under forslaget almindelige bemærkninger angivet, at der ikke er økonomiske konsekvenser ved tiltrædelse af forslaget. Udvalget finder på det foreliggende grundlag ikke anledning til at anlægge en anden vurdering.

7. Udvalgets indstillinger

- Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse

Et enigt udvalg **opfordrer** Naalakkersuisut til, at der ved den fremtidige revision af lovgivning om førtidspension sikres, at ægtefællens/samleverens indkomst ikke indgår i den endelige beregning af førtidspensionen og **opfordrer** også til, at retten til førtidspensionen beregnes fra ansøgningstidspunktet, og ikke efter hvornår kommunalbestyrelsen træffer afgørelsen om tildeling af førtidspension.

Udvalget udtrykker hermed et stort ønske om at blive holdt orienteret under den fremtidige revidering af lovgivningen om førtidspension.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Malene Vahl Ramussen
Formand

Mikivuk Thomassen
Næstformand

Anders Olsen

Stine Egede

Nikkulaat Jeremiassen

Bo Martinsen

Peter Olsen, suppleant